

## A TAK ŠEL ČAS .....

### Školství v Damníkově 1983-2003

Školní rok 1983/84 byl zlomem v damníkovském školství. Byl otevřen první pavilón nové školy. Tím skončila kapitola přecházení učitelů na pět míst, ve kterých předtím školní třídy sídlily. V novém pavilónu bylo deset učeben, z toho jedna, F-Ch, od začátku odborná a učebna č. 5 sloužila provizorně jako ŠD a v zadní části jako školní knihovna. V přízemí byla také zřízena a vybavena cvičná kuchyně. V původních prostorách zůstal školní pozemek, školní dílna a také kuchyně s jídelnou. Jedním z prvních úkolů tak bylo zajistit bezpečné přecházení z nové školy do jídelny. Tato situace byla řešena o rok později provizorní přestavbou půlky suterénu, původně určeného pro šatny, na jídelnu s výdejnou, kam se strava dovážela ze staré kuchyně.

Postupem času se začaly objevovat závady zaviněné většinou nedostatkem zkušeností projektanta s novou technologií stavby /systém KORD RD Jeseník/. Bylo to zejména podcenění izolačních vlastností stěn, nedostatečná kapacita a poruchovost akumulčních kamen, nízká kapacita trafostanice před budovou, nízká odolnost stěn proti nárazu. A k tomu se přidaly okolnosti nepředvídatelné, myši a velmi tuhé zimy osmdesátých let.

A tak z dobrého pocitu soustředění žáků do jedné budovy a využívání prostorných a světlých učeben se stal souboj nové budovy s přírodou. Se začátkem topné sezóny začali prakticky denně navštěvovat školu elektrikáři a soustavně měnili cívký stykačů, které stačily myši překousat, a měnili přepálená topná tělesa v kamnech. Navíc na nové trafostanici při každém přepětí došlo k výpadu pojistek a to znamenalo, že se kamna v nočních hodinách nenabila a potom dva dny nehřála. Při zimních teplotách, které v těchto letech klesaly k  $-20^{\circ}\text{C}$ , musela být škola i několik dní uzavřena a zabezpečil se pouze chod ŠD v náhradních prostorách. Pak ještě často nastupovali instalatéři a opravovali zamrzlé a prasklé vodovodní rozvody. Došlo i k tomu, že vítr utrhl půlku střechy a muselo se urychleně řešit její zakrytí. I tady je stálý projekční dluh, který nebyl vyřešen ani novou střechou v r. 1991. Postupem času se situace zlepšovala. Myši vyhynuly /snad i zásluhou kuny skalní, která se nastěhovala mezi stropy/, byla vyměněna trafostanice za silnější, kamna se průběžně měnila za silnější a změnil se režim nabíjení, koncem devadesátých let došlo i k zateplení částí budov a děti si postupně zvykaly na to, že narážet do stěn se nevyplácí.

V r. 1986 byl otevřen druhý pavilón a bylo jasné, že k výstavbě třetího nedojde. Od té doby mají školní prostory skoro stejné uspořádání jako v současnosti. Z výdejny byla vybudována nová kuchyně, okolo školy vznikl pozemek a za školou postupně vznikalo hřiště. Nejvíce se stěhovaly školní družina a žákovská knihovna, které jsou v současnosti již na 4. místě. V r. 1994 byla do hnědého pavilónu přemístěna mateřská škola.

I přes tyto závažné provozní nedostatky byly nové pavilóny řešením. Umožnily vznik dalších odborných a poloodborných učeben, učebny byly stejně velké, a tak se žáci mohli stěhovat podle předmětů, a co bylo nejpodstatnější, do školy se vešli.

V září 1983 nastoupilo do nové školy 234 žáků a jejich počet pomalu stoupal až do školního roku 86/87, kdy dosáhl počtu 273 žáků. V té době měla škola plně organizovaný 1. stupeň a na 2. stupni paralelky A, B. V r. 92/93 přišly první deváté třídy. V tomto roce navštěvovali naši školu žáci z Lanškrouna. Ze zákona se přešlo z osmileté na devítiletou základní školu v r. 96/97 a v tomto roce také poklesl počet žáků pod 200. O rok později skončila poslední paralelní třída. Ve škol. roce 1999/2000 poklesl počet žáků pod 150, ale až do r. 2003 byla škola úplně organizovaná, bez spojů, s jednou samostatnou třídou v každém ročníku.

Změny v počtu žáků přinášely další problémy. I když byly jiné kvóty na počet žáků ve třídě, s jejich narůstajícím počtem musel narůstat i počet pedagogů, kterých nebylo nikdy dost. A tak zde učili důchodci i absolventi gymnázií. Až koncem 80. let byl sbor plně kvalifikován a celkem se stabilizoval.

Vzhledem k tradici i s ohledem na žáky se škola, zejména v 80. letech, profilovala jako škola se zaměřením na přírodní vědy a sport. V tom jí vycházely vstříc i zájmové organizace jako myslivecké sdružení, TJ Sokol, hasiči atd., které poskytovaly vedoucí zájmově zaměřeným oddílům tehdejší Pionýrské organizace. Škola zajišťovala materiální zázemí. Tato spolupráce přinášela výsledky a žáci školy se objevovali v celostátních finále soutěže Zlatá srnčí trofej, na předních místech v okresních a krajských kolech soutěží poznávání přírodnin, ale i v soutěžích matematických.

Velká pozornost byla věnována environmentální výchově. Ve spolupráci s lesním závodem bylo prováděno zalesňování, žáci pomáhali při čištění požární nádrže, Lukovského i Myšího potoka. Na školním pozemku byl učiněn pokus o založení výukové botanické zahrady. Později začala spolupráce s pražským ekocentrem Tereza a pracovalo se na jeho projektech Kyselé deště a Čistota ovzduší. Zúčastnili jsme se projektu Valašského Meziříčí Čisté vody a dalších.

V oblasti sportu byla doménou atletika. Pravidelně se obsazovaly kolektivní soutěže Odznaku zdatnosti, MAČP a Poháru rozhlasu. Nejen obsazovaly, ale i vyhrávaly. ZŠ Damníkov v soutěži Poháru rozhlasu byla řazena do kategorie vesnických škol a jako taková byla, zejména v dívkách, dlouhá léta nejlepší nejen v okrese, ale i ve Východočeském kraji. V letech 1983 – 2003 postoupila 11 x do finále Východočeského kraje, což vždy znamenalo zařazení do celostátního pořadí a zde do 10 škol. Individuálně je nejlepší umístění 6. místo na mistrovství republiky. Zde je nutné připomenout spolupráci s TJ Jiskra Ústí nad Orlicí, za kterou naše žákyně i žáci pravidelně startovali v soutěžích družstev, a to i na úrovni MR. I v korespondenční soutěži Zdatné děti bývaly třídy v okresních finále a v republikovém pořadí se umísťovaly v první stovce.

K útlumu atletiky došlo začátkem devadesátých let, kdy přestala pracovat PO, a hlavně, mládež začala mít jiné zájmy než organizovanou činnost.

Přesto pokračovaly sportovní úspěchy. V Damníkově bylo zrušeno žákovské fotbalové družstvo, chlapci začali hrát za jiné oddíly a jejich umění se přeneslo do školního družstva, které začalo hrát soutěže jak ve velkém fotbalu, tak v minifotbalu a sálovém futsalu. V r. 1994 vyhrálo Okresní pohár škol a bylo okrskovým vítězem i několika ročníků minifotbalu.

Koncem devadesátých let a začátkem nového tisíciletí se opět zvedla atletika.



Oblastní přebory – Pardubice

S úbytkem žáků je však stále obtížnější vyhledávat talenty s takovými morálními vlastnostmi, které by umožnily jejich rozvoj a vytvořily novou reprezentaci školy na vyšší úrovni.



Krajské finále Poháru rozhlasu – Týniště nad Orlicí



Prezentace práce školy se v devadesátých letech zaměřila spíš na kulturní pole a v r.1993/94 byla secvičena první akademie a v přísálí KD byla instalována výstava deseti let práce školy v nových prostorách. Po jejím úspěšném provedení a přijetí veřejností bylo rozhodnuto pokračovat v tomto trendu a uskutečnit kulturní vystoupení každé dva roky. A aby vystoupení nebyla stále stejná, bylo rozhodnuto střídat akademie s divadelními vystoupeními a tím také podpořit úroveň dramatické výchovy ve škole. V r. 1996 byl uvedeno divadelní pásmo Zapomenutá studánka a v r. 1998 pohádka Sněhová královna. V r. 2000 další akademie a v r. 2002 poslední divadelní představení Sůl nad zlato, které mělo již slušnou úroveň.

Zapsal Mgr. Jiří Malich



Divadelní představení – Zapomenutá studánka